

Zminijietna

www.zminijietna.org

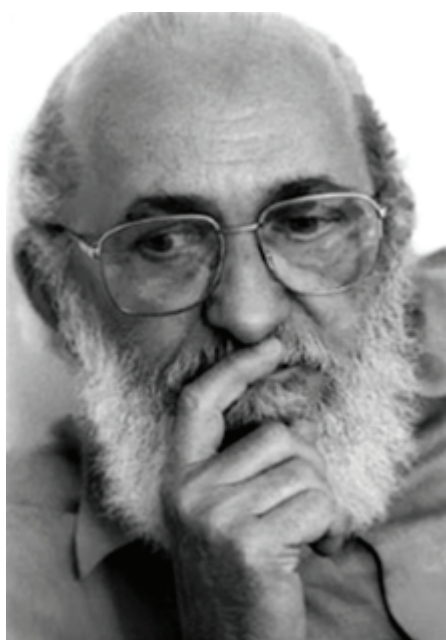
Vol.5 Nru. 20

Ottubru - Diċembru 2013

40c

Paulo Freire: Hliemu u Hidmietu

Fuq Campus FM (103.7 FM)
mit-3 t'Ottubru 2013
Kull nhar ta' Hamis fis-1.30pm,
u mtenni l-Gimgha fl-10.00am

Il-protagonist ta' din is-sensiela huwa Paulo Freire (1921-1997), Il-hassieb, edukatur u attivist Braziljan. Il-qari tal-kitbiet darriensa tiegħu se jkebbes diskussjonijiet dwar l-edukazzjoni u l-preżent politiku, soċjali, kulturali u ekonomiku. Mahsuba u mmexxija mill-Professur Carmel Borg, din is-sensiela toffri truf għall-qari kritiku tad-dinja li hi u tama lil dawk li donnhom waqfu johlmu f'dinja li għad trid tkun.

Zminijietna intervistat lil Professur Carmel Borg dwar l-inizzjattiva tiegħu li jippubblika l-hsibijiet u l-holm ta' l-Edukatur u Hassieb Braziljan Paulo Freire

Din l-intervista nteressanti tidher fil-paġni tan-nofs ta' din il-harga ta' Zminijietna

Gewwa...

- **L-Editorjal dwar il-Gvern Pollakk u nazzjonalizzazzjoni tal-pensjoni.**
- **Qassin Moderni.**
- **Il-Konvenzjoni ta' ILO dwar Haddiema Domestiċi.**
- **Ix-Xellug Kontra l-Politika ta' Privatizzazzjoni**

Jeħtieġ Mudell Soċjali Kontra l-Faqar

Il-ġlieda kontra l-Faqar u l-Esklużjoni Soċjali hi ġlieda li teħtieġ politika soċjali ċara u li tkun wahda fuq bażi nazzjonali, li tindirizza direttament setturi varji tal-popolazzjoni li qegħdin f'risjku ta' faqar.

Diversi studji juru li l-ammont ta' nies f'Malta li huma f'risjku li jaqaw fil-faqar u l-esklużjoni soċjali minhabba l-istess faqar huma 88,000 persuna.

Dawn iċ-ċifri juru ċar li l-kampanja kontra l-faqar teħtieġ mudell soċjali u politika fiskali progressiva u mhux aktar politika limitata għall-individwi. Jekk ser nibqgħu b'din l-istrategija, l-ammont ta' nies f'riskju ta' faqar se jżied u mhux jonqos.

L-istrategija Ewropea hija eżempju ċar ta' falliment politiku kontra l-faqar fl-Ewropa. Ma' tistax tapplika politika neoliberali biex tereċka l-faqar. In-

neoliberalizmu, tista' tghid, u dan hemm studji li jikkonfermawh, li hu sors ewlieni għal dik li hi zieda fl-inugwaljanza soċjali, nies f'risjku ta' faqar, pagi baxxi, haddiema b'xogħol prekarju, inqas aċċess għal servizzi pubbliċi, u aktar privatizzazzjoni.

Huwa pożittiv li l-Gvern qed jirrikonoxxi l-eżistenza reali tal-faqar f'Malta. F'dan ir-rigward, imma nemmnu li huwa essenzjali li Malta tadotta mudell holistiku soċjali li jevita mill-ewwel il-faqar. Biex jseħh dan, Malta għandha timxi lil hinn mill-politiki neo-liberali u minflok tiżgura li welfare state jkun wiehed universali, li l-politika fiskali tkun progressiva, u li l-gustizzja soċjali tkun wahda integrata.

Nqisu li whud mill-pjanijiet li huma essenzjali biex jiġi ndirizzat l-faqar jinkludu, zieda fil-paga minima, pensjoni bażika adegwata għall-kulhadd, politika tax-xogħol li tkun inklussiva u kontra

prekarjetà, zieda ta' investiment fl-edukazzjoni u li jkollna sistema tad-dhul fiskali sostenibbli li tiġġenera bizzejjed dhul biex tiffinanzja l-infiq pubbliku. Fir-rigward ta' taxxa, ahna bil-qawwa nibqgħu nappellaw lill-Gvern biex jirrevedi lura l-mizura tal-baġit, ta' tnaqqis fir-rata ta' taxxa ta' dhul minn 35% għal 25%, jew nkella l-istat se jitlef ammont konsiderevoli ta' dhul li huwa essenzjali għat-thaddim tas-servizzi pubbliċi u l-ġlieda kontra l-faqar. L-istess nappellaw għar-reviżjoni tal-COLA biex tkun aktar realistika.

Fir-rigward tax-xogħol, Zminijietna tqies li teżisti konnotazzjoni kbira bejn dak li hu mpjeg u faqar.

“L-Ilma hu Dritt tal-Bniedem”

L-Organizzaturi wara l-kampanja Ewropea 'Water is a Human Right' habbru li l-firem miġbura jlahhqu aktar minn 1.9 miljun firma. L-għan tal-kampanja kien biex l-Kummissjoni Ewropea tikklassifika l-aċċess għall-ilma bhala Dritt Uman fil-legislazzjonijiet Ewropej.

L-Organizzaturi rringrazzjaw lill-kulhadd li iffirma u hadem biex jingabru dawn il-firem. Huma qalu li l-Inizzjattiva Ewropea taċ-Ċittadini kienet suċċess kbir u din diġà giet rikonoxxuta mill-Kummissjoni Ewropea, gvernijiet nazzjonali, partiti politiċi u minn nies minn madwar id-dinja li qed jiġġieldu ta' kuljum għad-dritt ta' ilma nadif, 'safe', u affordabli.

B'kollox l-organizzaturi qali li ngabru ma 1, 547,859 firma (online) u 315,000 bl-idejn. Jidher, komplew jgħidu l-organizzaturi, li għad hemm numru kbir ta' firem li għadhom dehlin. Il-kampanja tista' tghid kienet suċċess kbir għax inqabez in-numru rekwiżit ta' firem fi tlettax il-pajjiż. Skond ir-regoli ta' (ECI), l-firem miġbura jridu jaqbu l-kwota tal-pajjiż, f'seba' pajjiżi.

L-organizzaturi qalu l-firem kollha miġbura se jinghataw lill-awtoritajiet nazzjonali għal verifikazzjoni. Sa tlett xhur oħra, skond l-organizzaturi, dawn se jgħaddu l-firem validi kollha lill-Kummissjoni Ewropea. Wara l-Kummissjoni trid tirspondi għat-talbiet tal-petizzjoni. Jisperaw li fl-10 ta' Diċembru ta' din is-sena tinghata l-ahbar tas-suċċess ta' din il-kampanja. Aktar nformazzjoni tista' tinkiseb fuq is-sit www.right2water.eu - Il-kampanja sabet l-appogg ta' l-ETUC u lokalment tal-General Workers Union.

Prezentament għaddejjja kampanja oħra miċ-ċittadini tal-Unjoni Ewropea favur id-dritt ta' dhul bażiku minghajr kundizzjonijiet (*European initiative for an Unconditional Basic Income*). F'Malta din il-kampanja qed issib l-appogg ta' Zminijietna - Lehen ix-Xellug u l-Alleanza Kontra l-Faqar.

Appoggja l-Inizzjattiva Ewropea
taċ-Ċittadini għal dhul bażiku

„Jien offiċjant, u int?”

SIGN ON www.basicincome2013.eu

ATTITUDNI SFAĊĊATA LEJN IL-ĦADDIEMA

Alfred Consiglio

Il-ġlieda bejn dawk li għandhom hafna u dawk li m'għandhom xejn fl-Istati Uniti tal-Amerika kienet irreferuta fl-1826 bhala 'gwerra klassista', però għal xi żmien il-ġlieda kienet waħda verbali.

Fl-ewwel kwart tas-seklu dsatax kien hemm xi ftit strajkijiet għal pagi oghla u għall-għarfien ta' għaqdiet tal-ħaddiema. Il-waqfien mix-xogħol normalment involva għexieren ta' nies, imma kienu nies timidi; dawk li jistrajkjaw kienu jgħajru ta'

Haddiema tat-tessuti fuq strajk spiss, lil dawk li jidhlu jaħdmu, b'diversi aġġettivi, fosthom 'grieden'. L-istrajk kien meqjus 'kumplotti' jew 'intraprizi malizzjużi', u aktarx iva milli le, dawk li jistrajkjaw kienu jiġu arrestati mill-ewwel u mmultati jew mitfughin il-habs u mibdulini minn haddiema oħrajn.

Lejn l-aħħar tas-snin 1830, immigranti, l-aktar Germaniżi, Olandiżi u Irlandiżi, bdew jaslu f'numru kbir, u minn dak iż-żmien 'il quddiem incidenti ta' vjolenza kienu spissi.

Kundizzjonijiet fl-Ewropa

kienu hżiena, u industrijalisti Amerikani kienu jibgħatu agenti lejn l-Irlanda sabiex iħajru haddiema lejn l-Istati Uniti tal-Amerika, bi stejjer fantastiċi ta' gzuz ta' deheb u opportunitajiet bla limiti. 'The Voice of Industry', gurnal riformist stampat f'Massachusetts, f'editorjal sahaq mgħaddab kontra "l-importazzjoni ta' strikebreakers", u akkużat lis-sidien bil-holqien ta' popolin fqir numeruż, li minhabba kundizzjonijiet miżerabbli, kien lest jahdem minn 14 sa 16-il siegħa kuljum. (1)

L-għadab kien ġustifikat. L-industrijalisti kienu jhallsu lill-immigranti pagi miżeri. Haddiema Amerikani naturalment ma hadux gost bil-preżenza ta' dawn l-immigranti; xi għaqdiet tal-haddiema fi New York u Pennsylvania harsu lejhom b'avversjoni. Dawn l-immigranti kienu mhaddmin fi proġetti ta' kostruzzjoni ta' kanali fi New York, Maryland u Pennsylvania b'pagi ta' bejn 5 u 12-il dollaru fix-xahar. Ta' spiss, tqanqil, deskritt mill-istampa bhala 'tixwix', kien iqum għall-aktar paga, u meta tissejjah il-milizzja, jiġru mwiet u propjetà tisfa mkissra.

L-Irlandiżi kienu l-aktar li jqanqlu t-tilwim għall-kundizzjonijiet aħjar; il-Germaniżi w immigranti oħrajn kienu jsufri fil-kwiet. Fl-1836 grupp ta' haddiema Irlandiżi tatarznari fi New York irvellaw għal pagi oghla. Il-Journal

of Commerce ta' New York irrefera għal dan it-tilwim bhala fenomenu li kien importat minn 'irmixk' u 'żibel' tal-Ewropa, u l-arroganti Pennsylvanian sejjah lix-'xewwiexa' bhala barranin boloh u rashom shuna.

L-immigranti kienu ttrattati bhala 'hmiieg', 'irmixk' u 'żibel'. Ġuħ u miżerja wassluhom għal kondotta sfaċċata sporadika. Il-kundizzjonijiet li pprovokawhom lejn irvellijiet kienu inumani. Immigranti Germaniżi (ritratt)

Haddiema Nisa

Sal-1860 l-Istati Uniti tal-Amerika kienet impenjata fl-isfruttar u l-organizzazzjoni tar-riżorsi materjali vasti li kellha. Irjus kbar finanzjarji w industrijali kienu jitqatlu b'kemm kellhom saħha biex jiddeterminaw minn kellu jsalva u jiddomina. Il-kapitalisti jaqblu fuq haġa waħda, dik ta' oppożizzjoni lejn l-istinkar

tal-ħaddiema biex itejjbu hajjithom.

Xi mexxejja u riformisti mexxew 'il quddiem xi skemi li bihom il-haddiema setgħu jemanċipaw ruħhom mill-ħakma tas-sidien. Il-moviment trejdunjonista kien moviment kapriċċuż, ix-xewqat tiegħu mhux ċerti u konfużi. Il-haddiema f'dan iż-żmien kisbu rebha waħda, dik tal-istrajk tal-1872 fi New York City, li fih hadu sehem mal-100,000 ruh, haddiema tal-bini. Izda r-rebha kienet momentarja.

Il-kriżi ekonomika tal-1873 tefgħet lill-pajjiż f'paniku. Il-haddiema, bl-eluf, sfaw bla xogħol; pagi tnaqqsu. Bejn l-1873 u l-1880 il-pagi naqsu binofs. Ma kien hemm hadd li sata' jmexxi lill-haddiema. F'laqgħa tal-massa f'Diċembru 1872 fi New York, kartellun kien jgħid lli kien hemm aktar minn 182,000 haddiem qegħda.

Fl-1877 l-Inter-Ocean, gurnal minn Washington, ammetta li "qatt ma kien hemm żmien fl-istorja tal-Istati Uniti meta ammont akbar ta' għaks, faqar u miżerja ezistew daqs iż-żminijiet tal-lum.(2)

Noti:
Louis Adamic: Dynamite, A Century of Class Violence in America 1830-1930.
ibid.

QASSISIN MODERNI

Meta kont zghira, kont immur inqerr darba fil-gimgha. Din il-haġa kienet tgħin għax kien ikollok ma' min tiftah qalbek, allavolja il-parir li kont tingħata kien hafna drabi biex tiehu paċenzja.

Il-lum il-ġurnata hawn hafna nies li ma jippratikawx ir-religjon. Dawn hafna drabi ma jsibux ma min jifthu qalbhom jew aghar min hekk isibu min itihom parir hazin.

Naf li hemm aġenziji li jagħtu parir, bħan-numru 179 u Sedqa, u issa wkoll ser jitwaqqfu xi ċentri godda, izda hafna drabi ,dak li jkun, jirreferi għal dawn l-aġenziji, meta l-problema tkun dahlet il-ġewwa. Issib koppji li l-ewwel jiġġieldu kemm jifilhu u mbagħad imorru għand il- counsellor.

Nemmen li l- counselling kulhadd għandu bżonnu bhala meta f'dari

kulhadd kien imur iqerr. Jien inhoss li dak li jkun għandu jkollu kuntatt ma' counsellor mit-twelid sal mewt. Jekk ma jkunx hemm problema dak li jkun se jara l- counsellor ngħidu ahna darba kull thiet xhur biss, jekk ikun hemm il-problemi dawn jaraw il-counsellor wisq iżjed spiss.

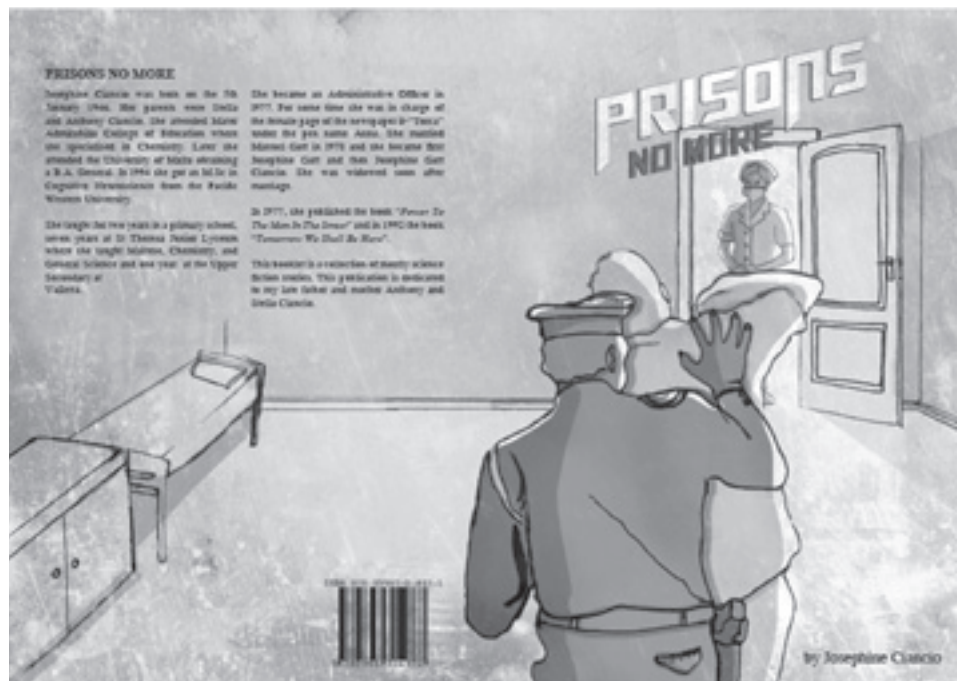
Huwa mportanti imma li titfassal strategija nazzjonali sabiex jkun hemm counsellor għal kull 1500 persuna u kull persuna tkun taf min hu jew hi l-counsellor tagħha jew tiegħu hu jkollha n-numru tal-counsellor tagħha jew tiegħu.

B'hekk il-counsellors fuq livell professjonali jibdeu jagħmlu xogħol li sa lllum, minhabba l-kultura tagħna għadha qed tiġi prattikata mil-qassisin. Fl-istess waqt tista' tharreg aktar zghazagh jidhlu f'dan il-qasam u tgħin biex jinholoq aktar xogħol.

Dawn il-counsellors flimkien mal-infermiera u l-paramediċi għandhom jieħdu ġurament ta'segretezza. Nispera li din il-bidla ma ddumx ma tigi.

Josephine Gatt-Ciancio

“PRISONS NO MORE”

Il-ktieb ta' hawn taht mahrug minn Josephine jista' jinkiseb minghand il-hwienet ta' l-Aġenda jew direttament minghand l-awtrici fuq 9986 3149 Gatt-ciancio@melita.com

Editorjal

Il-Gvern Pollakk jinnazzjonalizza l-pensjonijiet

Il-gvern lemini tal-Polonja holoq tempesta fid-dinja kapitalista hekk kif bil-kwiet "innazzjonalizza" l-fondi li l-haddiema hallsu fil-kumpaniji privati tal-pensjonijiet u poġġa dawn il-flus fil-fond tal-pensjoni statali. Il-gvern għamel dan minghajr ma ta kumpens lill-kumpaniji privata.

Il-midja qaddejja tas-suq hieles u l-kapital privat tgħidx kemm ikkummentat u kkritikat b'mod feroċi lill-gvern qiesu għamel xi dnuh mejjet. Fil-fatt dan il-każ huwa sinjal ieħor li l-gvernijiet kapitalisti jekk iridu joħorġu mill-kriżi finanzjarja jew jevitaw miżuri t'awsterità selvaġġa qegħdin jifhmu li m'hemmx triq oħra hliet li jwettqu 'policies' xellugin u soċjalisti.

Il-gvern Pollakk ġie akkużat b'loġhob bil-kliem għax qal li din ma kinitx nazzjonalizzazzjoni imma sempliċement trasferiment tal-fondi u l-assi, proprjetà tal-privat għal go sistema statali msejha ZUS.

L-aġenziji b'fondi privati tal-pensjonijiet, b'hafna mmanigġjati minn kumpaniji barranin qalu li l-pass tal-gvern jikser il-kostituzzjoni.

S'issa l-haddiema Pollakki kien

ikollhom iħallsu bilfors kemm kontribuzzjoni fis-ZUS ta' l-istat kif ukoll kontribuzzjoni fl-iskemi privati. Issa l-gvern iddeċieda li l-hlas lill-kumpaniji privati mhux aktar mandatorju (bil-fors) u għalhekk il-kumpaniji privati qegħdin jilmentaw li se jonqsilhom ferm id-dhul.

Il-Prim Ministru Donald Tusk qal li s-sistema kif kienet, kienet mibnija fuq żjieda fid-dejn pubbliku. Huwa saħaq li apparti mill-konsegwenzi pożittivi, il-pensjonijiet se jkunu aktar żguri. Li huwa żgur li b'dan il-pass il-gvern zied l-assi tiegħu u jista' għalhekk ixejjen akkużi li l-gvern qiegħed jiddejjien persentaġġ ikbar mill-GDP.

Il-midja finanzjarja tal-kapitalisti harget bi kritika feroċi speċjalment għax huma beżgħana li pajjiżi oħra jistgħu jimxu fuq dan l-eżempju. Semmew kif din il-miżura qegħda ssir popolari u bhala eżempju jsemmu kif il-Gvern ta' Ċipru hataf flus iċ-ċittadini mil-banek kollha minhabba l-kriżi li ffaċċja.

Din l-istorja turina biċ-ċar li l-"esperti" u l-gurus tas-suq hielsa jobsqu l-vomtu malli xi stat jiddeċiedi li flus il-poplu jibqgħu fil-pajjiż u jintużaw għall-ġid tal-pajjiż. Għax huma biss interessati li l-flus

il-poplu huma biss biex jaqdu lill-kumpaniji privati halli jagħmlu aktar profitti. Ftit jitekllmu meta dawn il-kumpaniji privati jfallu (ġeneralment minhabba frodi) u jhallu l-haddiema lampa stampa.

L-importanti huwa li l-gvern iħaddem il-flus bil-għaqal u hemm eżempji ta' kif dan jista' isir, per eżempju s-sistema tal-pensjoni tad-Danimarka fejn is-sistema hija mhaddma minn kumpanija ta' l-istat imma fejn il-kapijiet ma jiehdux is-salarji fenomenali kif jagħmlu dawk tal-kumpaniji privati, li bil-wiċċ tost kollu jibqgħu jippretendu salarji u bonuses oxxen anke wara li bil-hidma hażina tagħhom, kultant kriminali, ifallu l-kumpaniji.

Il-ġrajjet kurrenti li qegħdin isehhu fid-dinja kapitalista qegħdin iġibu fix-xejn il-hrafa li l-gvern huwa ineffiċjenti u li kollox jimxi ahjar jekk ikun f'idejn il-privat.

Din hija biss hrafa għax il-pajjiżi li l-inqas li ntltaqtu mill-kriżi finanzjarja, u dawk li bdew herġin mill-kriżi finanzjarja, għamlu hekk grazzi għas-sehem ewlieni ta' l-istat fl-ekonomija, u għall-kontrolli tiegħu fuq il-kapitalisti slavaġ. Fuq nett hemm l-Istati Uniti.

fil-benefiċċji tal-Komuniżmu waqt li skond l-istharrig ta' l-2009 hafna biddlu fehemthom.

L-ispjegazzjoni, qalu l-analisti hija, li l-poplu qiegħed jiffaċċja pressjoni soċjali u ekonomika u għalhekk ix-xewqa tagħhom għal sigurtà soċjali garantita kibret, huma x'inhuma l-livell edukattiv, età u status soċjali.

Il-klassi medja li tiffirma xi 23% tal-poplu qiegħda thoss il-bżonn ta' sigurtà soċjali u għalhekk jiftakru b'apprezzament il-benefiċċji tal-'policies' soċjali komunisti.

Studju ta' l-2008 mill-gvern weru li aktar minn 30% ta' l-istudenti Rumeni jemmnu li l-hajja kienet ahjar qabel l-1989 għax is-sistema edukattiva u l-livell tal-hajja kienu ferm superjuri.

L-Għaqda Żminijietna -Lehen ix-Xellug

Żminijietna -Lehen ix-Xellug huwa moviment xellugi u jinkludi membri tal-Partit Komunista, il-Partit Laburista, l-Alternativa Demokratika, haddiema, akkademiċi, studenti, trejd unionisti, ġurnalisti u pensjonanti.

Żminijietna hija l-lehen tax-xellug. Il-mira ewlenija hi li l-għaqda jkollha preżenza ikbar fis-soċjetà permezz ta' attivizmu minn perspettiva xellugija, b'emfażi fuq il-prinċipji ta' l-ugwaljanza, ġustizzja soċjali u sostenibilità ekoloġika.

Din ir-rivista hija waħda mill-ħidmiet ta' l-Għaqda u wieħed jista' jabbona permezz ta' ċekk jew money order ta' €5 fl-indirizz: P.O Box 35 Sliema. SLM1000

Kull korrispondenza għandha tintbagħat fl-indirizz ta' hawn fuq jew zminijietna@yahoo.com

Il-kitbiet fir-rivista huma l-fehmiet u opinjonijiet tal-kittieba u mhux bil-fors jirriflettu l-policy uffiċjali ta' l-Għaqda Żminijietna. Ir-riklami huma bi hlas.

Il-gazzetta Żminijietna hija pubblikazzjoni ta' kull tlett xhur ta' l-Għaqda Żminijietna. Disinn KoPri Koperattiva u stampar Union Print, Marsa.

Stharrig Rumenu juri li taħt il-Komuniżmu l-hajja kienet ahjar.

Il-poplu tar-Rumanija, xi 22 sena wara t-twarrib tat-tmexxija Komunista daq is-sistema kapitalista, u stharrig xjentifiku juri li l-maġġoranza tal-poplu temmen li hajjithom kienet ahjar taħt il-komuniżmu. Fil-fatt 63% qalu li kellhom hajja ahjar taħt il-Komunisti u 23% biss qalu li dak iż-żmien kienu aghar.

L-aktar riżultat li għaġġeb lir-riċerkaturi kien li 41% qalu li kienu jivvutaw għal Ceausescu kieku kien f'pożizzjoni li jikkontesta għall-kariga ta' President.

Hekk kif il-kriżi ekonomika u soċjali qiegħda tihrax, aktar u aktar nies qegħdin jifhmu u jemmnu kemm kienu ahjar taħt il-komuniżmu.

Stharrig fl-2006 mis-Soros Foundation tar-Rumanija sab li 53% tal-poplu kien jemmnu li l-komuniżmu kien idea tajba. Dan kien spjegat minn tliet raġunijiet – ekonomiki, ideoloġiċi u l-esperjenza.

Il-maġġoranza li jiftakru l-komuniżmu b'mod favorevoli huma l-foqra, il-bdiewa u r-rahħala

u l-haddiema. Dawk li appoġġaw il-komuniżmu huma nies li apprezzaw "l-ispirtu soċjalista tal-ġustizzja". Minn dawk li ġew mistharrġa kienu 6% biss li qalu li sofrew xi tip ta' persekuzzjoni taħt il-komuniżmu.

Il-Banometru ta' l-Opinjoni Pubblika mill-2007 weru li 31% tar-Rumenu jhossu li l-hajja kienet ahjar fil-pajjiż qabel l-1989.

Skond stharrig ta' l-2009, 86% tar-Rumenu qalu li "l-istat għandu jipprovi lil kulhadd b'livell dicienti ta' hajja".

Analisti ta' dawn l-istharrig qalu li aktar żgħażaġh u aktar nies b'edukazzjoni tajba qegħdin iħossu li l-pajjiż kien ahjar taħt il-Komunisti.

Jidher ċar li d-differenzi bejn żgħażaġh u kbar, dawk b'edukazzjoni baxxa u dawk b'edukazzjoni għolja u bejn dawk attivi u inattivi fis-soċjetà naqset sew fl-apprezzament pożittiv għall-prinċipji u 'policies' soċjali tar-reġim komunisti.

Skond l-istharrig ta' l-1999 l-intelletwali ma kienux jemmnu

Discover CUBA

JOSE MARTI EURO BRIGADE

Participate in a 2-3 Week Voluntary Work & Holiday Experience in Cuba!

Members of the Malta Cuba Society will be guests of ICAP - the Cuban Friendship Institute

For more information send an e-mail to maltacuba@gmail.com

www.maltacuba.com

Paulo Freire “l-edukazzjoni trid tirkupra t-tradizzjoni demokratika u kritika”

Żminijietna qed twassal lill-qarrejja l-intervista ma' Professur Carmel Borg (ritratt) li saret minn David Pisani u Michael Grech.

Hafna minna iqisu l-edukazzjoni bhala proċess fejn l-istudent jidhol l-iskola nieqes mill-gharfien, u l-ghalliem li ghandu l-gharfien iferra gherfu u gharfintu fl-istudent. X'hemm hazin f'dan il-mudell skont Freire (1921-1997)?

Freire kien kritiku kbir ta' proċess edukattiv li hu jlaqqam 'edukazzjoni bankarja'; proċess edukattiv li jitrażmetti l-gherf u t-taghrif minn għalliema esperti għall-imħuħ sponoz u passivi tal-edukandi. Skont l-intellettuali u attivist Braziljan, l-'edukazzjoni bankarja' hija perikoluża għax tmermer il-poter kreattiv tal-edukandi, tirreżisti d-djalogu u timmitologizza r-realtà billi timblokka l-kurżità u l-ħliem (*verb: ħolom*) u tbarri l-interrogazzjoni.

L-'edukazzjoni bankarja' tirreduċi l-gherf u t-taghrif f'għalf ipproċessat u mitmugh. B'dan il-mod, id-dinjità tal-istudent, bhala persuna li kapaċi tinvestiga u tikkontribwixxi gherf u taghrif ġdid, titnaqqar. Flok li tillibera, l-'edukazzjoni bankarja' għandha t-tendenza li timmansa u tikkolonizza l-imħuħ. B'hekk, din l-edukazzjoni, skont Freire, iċċaħħad lill-bnedmin mill-vokazzjoni storika li jsiru aktar umani.

It-twegiba edukattiva ta' Freire – il-pedagoġija tal-oppressi

– għandha l-ghan li tgħin lill-bniedem jidhol fi proċess ta' tftitxija kollettiva għall-helsien u għal aktar umanizzazzjoni tal-jien u 'l hinn minnu; hija pedagoġija mibnija fuq il-qari kritiku tad-dinja u l-azzjoni infurmata li twassal għat-trasformazzjoni personali u soċjali.

F'pajjizna hafna jahsbu li fl-edukazzjoni l-politika m'għandhiex tidhol. X'rabta hemm bejn il-politika u

li jnaqqru l-importanza taċ-ċittadinanza kritika. Deċiżjonijiet politiċi konxji li jinħbew wara l-illużjoni tan-newtralità filwaqt li jmermru fibret l-edukazzjoni li taspira għad-demokrazija vera; deċiżjonijiet li jharrxu l-gwerra kontra l-profondità tal-ħsieb, l-intellettwalizmu, l-akkademija, ir-riċerka impenjata u parteċipatorja u l-ħsieb kritiku. Proċess edukattiv li għandu t-tendenza li jipprotegi l-istatus quo soċjali u ekonomiku

komunitajiet, l-individwalizmu sfrenat, il-kolonjalizmu politiku, kulturali u ekonomiku, fost hafna fenomeni oħra li dan il-kapitlu tal-kapitalizmu selvaġġ qiegħed johloq jew isaħħah.

Freire isostni li l-edukazzjoni trid tirkupra t-tradizzjoni demokratika u kritika jekk trid isservi liċ-ċittadin qabel l-ekonomija mżejtna primarjament mid-dollaru Amerikan. Biex dan isehħ, ħidmet l-edukaturi trid twassal biex jinholqu spazji profetiċi u trasformattivi; spazji politiċi li jikkontradixxu ċ-ċiniżmu u d-disperazzjoni ta' kotra nieqsa mill-kuraġġ ċiviku u bezaġhna mill-protagonizmu soċjali.

Hafna f'pajjizna jsostnu li l-edukazzjoni tagħti ċans lil kulhadd jirnexxi. Donnhom id-distinzjonijiet ta' klassi jisparixxu għax l-iskola tagħti opportunità lil kulhadd. Kemm hu minnu dan? Jista' Freire jghina naslu għal analiżi aktar korretta?

Is-sistema edukattiva tagħna hija sistema diskriminatorja għax tfejjaq lil min hu b'saħħtu. Kull riċerka li teżisti dwar Malta, lokali u internazzjonali, turina li l-proċess edukattiv f'Malta mhux jirnexxielu jasal biex jagħti l-ħiliet bażiċi lil kulhadd. Meta wieħed janalizza min huma dawk li waqghu lura jsib li hafna minnhom huma wlied il-haddiema. Għalhekk, nibqa' nsostni li l-qasma soċjali għandha għeruqha fl-edukazzjoni; edukazzjoni diskriminatorja li tagħzel wara li tiddefinixxi b'mod dejjaq x'inhu suċċess edukattiv.

Freire jghinna nifhmu li l-edukazzjoni la hi newtrali u lanqas innoċenti. Freire jsostni li l-edukaturi għandhom għazliet x'iwettqu; jew iharsu lejhom infushom sempliciment bhala nies tekniċi li xogħolhom huwa li jkopru materjal mitmugh miċ-ċentru u, allura, jirriproduċu l-istatus quo, jew jagħzlu t-triq diffiċli tar-reżistenza u jikkontribwixxu biex is-sistema taqdi l-isfidi demokratiċi bl-istess heġġa li taqdi dawk ekonomiċi. Għalhekk, skont Freire, il-formazzjoni inizjali u kontinwa tal-ghalliema għandu jkollha kontenut politiku; formazzjoni

Din il-gabra ta' kitbiet u hlimiet ta' l-Intellettuali Paulo Freire maqluba għall-Malti mill-Professur Carmel Borg jinsab għall-bejgh f'diversi hwienet tal-kotba.

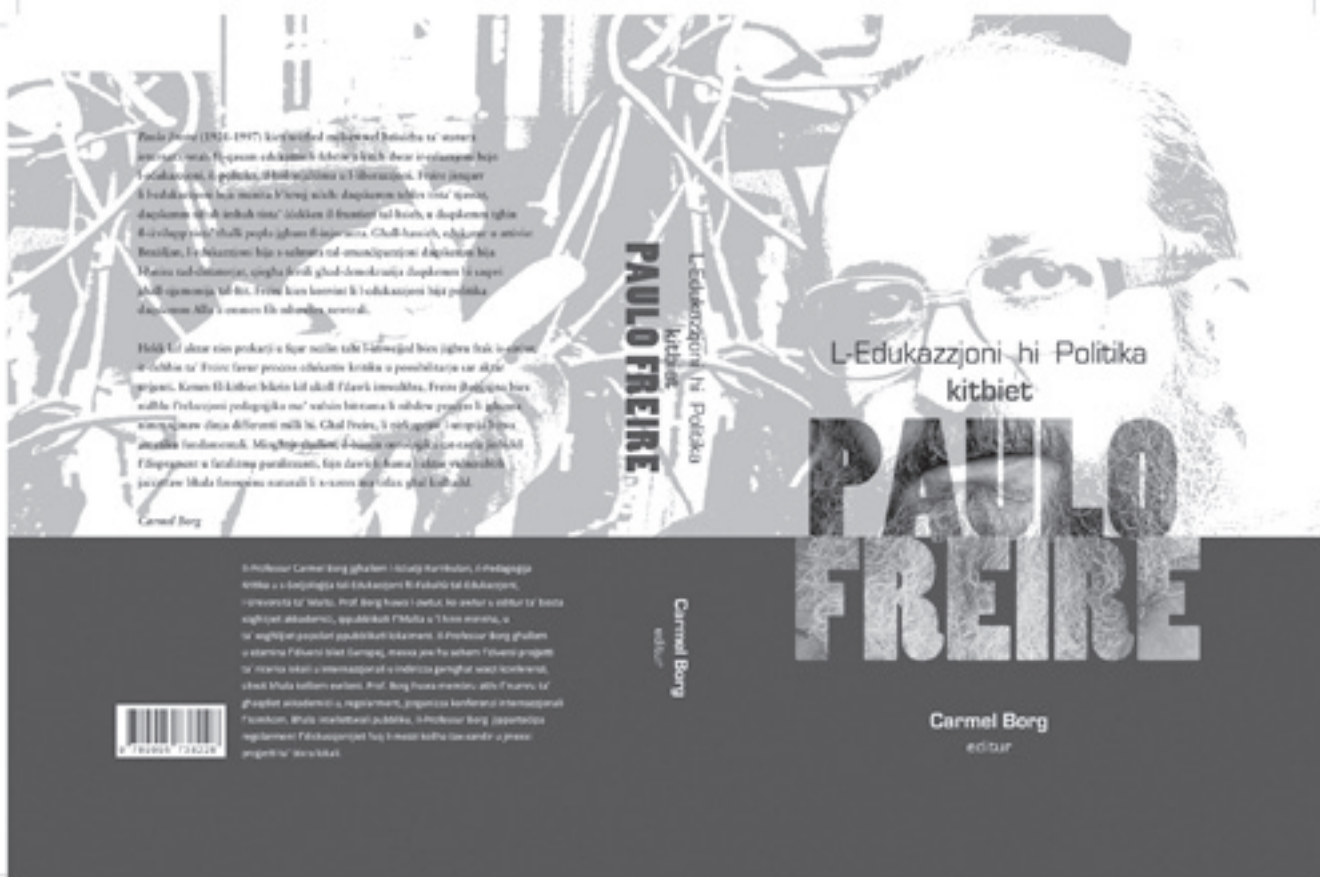

L-edukazzjoni skont Freire?

Freire fehem il-periklu ta' sistema edukattiva li tharreg aktar milli teduka, li tirriproduċi aktar milli tifforma, li tiċċertifika aktar milli tgħalliem, strumentali aktar milli intellettuali, reattiva aktar milli proattiva, dejqa aktar milli holistika, privatizzata aktar minn qatt qabel, u deskrittiva aktar milli kritika. Għal Freire, dawn l-ghazliet pedagoġiċi u kurrikulari għandhom għeruq ideoloġiċi; għazliet li jsostnu l-preferenza għal relazzjonijiet ekonomiċi u politiċi oppressivi filwaqt

mill-possibiltà ta' xi dubju miċ-ċittadini u minn xi azzjoni trasformattiva.

Hekk kif sistemi edukattivi aktar uniformi qegħdin jippruvaw iwiegħu b'aktar effiċjenza għal ekonomija aktar globali, Freire iwissina li t-twarrib tal-ħsieb kritiku għandu l-effett li jdgħajjed il-heġġa u l-hila taċ-ċittadini li jiskopru l-verità dwar il-ħtif u l-koncentrazzjoni tal-ġid u l-poter, il-faqar, il-qgħad, il-prekarjetà, il-miltarizmu, il-kriżi finanzjarja, ir-razziżmu istituzzjonalizzat, it-tnaqqir tas-solidarjetà fost il-haddiema, it-tkissir tal-

ikompli minn paġna 4

kontinwa li twassal biex l-azzjoni fil-klassi u fl-inhawi tad-deċiżjonijiet edukattivi tkun konsistenti ma' għazliet politici konxji.

F'pajjizna hafna jqisu l-edukazzjoni bhala l-ghodda biex tikseb hiliet halli ssib xoghol tajjeb. Issa, kuncett fundamentali fil-hsieb ta' Freire hu dak ta' 'kuxjenzizzazzjoni'. X'jifhem Freire b'dan il-kuncett? U kif jorbot dan il-kuncett fil-mod li bih bosta jaraw l-edukazzjoni f'pajjizna?

Freire jidentifika livelli differenti ta' kuxjenzizzazzjoni. L-aktar livell primittiv huwa semi-intranzittiv. Iċ-ċittadin imcahhad mid-dinjita tieghu jsibha bi tqila biex jifhem u jfiehmem b'mod kritiku l-għerug tal-hajja miżerabbi li tjasru. Minflok, jispjega dak li jkun għaddej minnu b'isnet il-'magija'. Għal Freire, l-azzjoni ta' oppress li jorbot tigribu ma' poter superjuri jew ma' nuqqas ta' hila personali ma tista' qatt twassal għat-trasformazzjoni. Għall-kuntrarju dan il-livell jikkundanna lill-individwu fi skiet perpetwu.

Livell iehor ta' kuxjenzizzazzjoni li Freire jtkellem dwaru huwa dak li hu jirreferi għalih bhala naive-tranzittiv. Dan il-livell huwa kkaratterizzat minn simplifikazzjoni żejda ta' problemi kumplessi, nuqqas ta' interess fi proċessi investigattivi, għażż intellettwali, qari azzardat u mlewwen tal-hajja u argumenti superficjali ta' xehta polemikuża.

Hemm imbagħad dak li Freire jirreferi għalih bhala kuxjenza fanatika. Freire iqis dan il-livell bhala wiehed perikoluż għax filwaqt li gisem u moħħ l-oppress huwa maħkum, l-imtarraf jibqa' jahseb li huwa hieles.

Għall-Freire, il-vjaġġ tal-fidwa mill-kuxjenza fanatika għal kuxjenza kritika – il-vjaġġ tal-helsien - għandu s-sura ta' proċess djalogali ġenwin li fiċ-ċentru tieghu hemm l-interpretazzjoni profonda u kritika ta' fenomeni soċjali, ekonomiċi u kulturali, it-tfittxija kontinwa u pubblika għall-għerug tal-forom differenti tal-oppressjoni, u ċ-ċahda tal-'magija' bhala spjegazzjoni ta' fenomeni materjali u konkreti. Biex il-proċess ta' kuxjenzizzazzjoni jirnexxi, il-massa oppressa trid tegħleb il-passivita' u tieqaf titrasferixxi r-responsabbilita' umana f'hoġor il-poter sopra naturali.

Il-hsieb u l-filosofija ta' Freire qed jigu applikati fl-iskejjel tagħna?

Sfortunatament, minkejja li Freire huwa figura importanti fil-

formazzjoni tal-ghalliema lokali, l-iskejjel huma kkaratterizzati minn allergija kbira għall-hsieb kritiku u anti-intellettwalizmu li jifga kull inizjattiva biex l-ghalliema jirriflettu b'mod kritiku fuq l-irwol tagħhom f'kuntest soċjo-ekonomiku li qiegħed jnezza lill-bniedem mill-umanita' tieghu. Dak li jsir fil-formazzjoni intellettwali inizjali tal-ghalliema donnu qiegħed itir mar-rih hekk kif dawn jirfsu l-għatba tal-iskola; il-professjonisti, frott it-twahhid tal-moħħ u l-idejn, isiru jdejn teknici u jhallu dak li huma jsejhulha teorija għal meta forsi jergghu jirritornaw għall-istudju.

Ix-xogħol ta' Friere kellu influwenza wkoll fuq il-qasam religjuż. Tista' tghidilna aktar dwar dan?

Freire kkummenta diversi drabi dwar dan il-qasam. L-utopija ta'

Freire ma kinitx esklussivament Marxista; kellha doza qawwija Kristjana ta' bixra profetika. Freire jistqarr li meta ltaqa' ma' Marx, fl-istudju u fid-djalogu man-nies, kompli jiltaqa' m'Alla.

Freire jista' jitqies bhala Kattoliku radikali, qrib tat-Teologija ta' Liberazzjoni. Skont Freire, din it-teologija toffri t-tama billi tiddennunzja l-ingustizzji u tannunzja l-helsien u l-gustizzja soċjali; teologija mgharrqa f'vizjoni ta' Alla li jghin lill-popli biex ikunu rivoluzzjonarji fis-soċjeta' billi jkunu suggetti tal-Istorja.

Freire kien konvint li t-teologu jista' jkun rivoluzzjonarju. Teologu rivoluzzjonarju jistaqsi l-mistoqsijiet skomdi aktar milli jipprova 'jirrikoncilja l-irrikonciljabbli'. B'mod konkret, teologu rivoluzzjonarju: jiggieled kontra l-oppressjoni u l-esplotazzjoni fi hdan il-Knisja

u 'l hinn minnha; jahdem biex johrog lill-Knisja tradizzjonalista mill-agħar forom ta' missjonizmu u kolonjalizmu religjuż; iħabrek biex iwahhad it-traxxendentali mal-materjali; u jghallem li l-pellegrinagg spiritwali huwa medjat mid-dinja u, għalhekk, il-persuna ma tistax tasal għas-salvazzjoni minghajr ma taf xi tfisser il-liberazzjoni.

Il-Knisja profetika, l-anti-tezi tal-Knisja tradizzjonalista, tanalizza b'mod kritiku l-istrutturi soċjali li fihom isehh il-konflitt soċjali u timpenja ruhha b'mod pubbliku favur il-klassijiet soċjali subordinati u favur il-bidla soċjali radikali. Dan l-impenn originali tal-Knisja, imwarrab matul is-sekli, għandu l-ghan ahhari li l-klassijiet maħkuma jinqalghu mill-kultura tas-skiet u jesperjenzaw l-utopija tagħhom – l-Ezodu - billi jsiru rivoluzzjonarji.

Malta Għanda tirratifika l-Konvenzjoni ta' ILO dwar Haddiema Domestiċi .

Mary Ann Zammit

Fil-5 ta' Settembru 2013 dahlet fis-sehh il-Konvenzjoni ta' ILO dwar haddiema domestiċi. L-ghan tal-Konvenzjoni hu biex dawn il-haddiema jkunu protetti mid-drittijiet baziċi. F'Malta in-numru ta' dawn il-haddiema wkoll qed jizdied, u jahdmu l-aktar go residenzi privati. Hafna minnhom huma ta' nazzjonalita' Filippina. Statistika lokali ta' ETC turi li ma 150 persuna Filippina jahdmu f'dan is-settur. Hafna minn dawn il-haddiema jingiebu Malta minn aġenziji privati.

Skond l-ahhar statistika ta' ILO, hemm madwar 53 miljun persuna jahdmu f'dan is-settur, hafna minnhom minghajr kundizzjonijiet ċari ta' l-impjeg, mhumiex registrati u eskluzi mis-suq tax-xogħol. Aktar minn kwart huma kompletament eskluzi mill-qafas legali. Fil-każ ta' tfa, din il-konvenzjoni hi eskluza, għalfatt li huwa llegali li tfa taht –il 15 sena jithaddmu. Imma statistika ta' ILO ta' 2008 turi li bejn wiehed u iehor hemm ma 7.8 miljun tifel u tifla li jahdmu bhala haddiema

domestiċi, l-aktar pajjizi foqra.

Hafna drabi il-haddiema domestiċi jispiċċaw jahdmu taht kundizzjonijiet prekarji, esplojtati u d-drittijiet tagħhom injorati. Huwa kkalkulat li hafna minn dawn il-haddiema huma nisa

diċenti għall-haddiema domestiċi, u jipprovdu dettalji fuq il-kundizzjonijiet tax-xogħol, waqt li jizguraw trattament ugwali daqs haddiema ohra fejn jidhlu benefiċċji u f'kazijiet ta' maternita'.

Dawn il-haddiema għandu jkollhom access biex iressqu l-ilmenti f'kaz ta' diskriminazzjoni jew ksur ta' drittijiet umani. F'ċertu pajjizi dawn il-haddiema jiffaċċjaw abbuż fiziku u sesswali. Infatti l-awtoritajiet Filippini jipprojbixxu milli haddiema domestiċi jmorru jahdmu f'ċertu pajjizi, fosthom l-Indja, l-Afghanistan, Libja, l-Iraq, Sudan, Chad u Pakistan.

L-għaqda Žminijietna dan l-ahhar harget stqarrija biex theggeg lil Gvern Malti biex bhall stati ohrajn tirratifika din il-Konvenzjoni biex b'hekk jidhlu fis-sehh ligijiet godda tax-xogħol li jkopru dan is-settur għal benefiċċju tal-haddiema kollha li jahdmu fih.

L-awtoritajiet Filippini joffru programmi ta' tahrig u edukazzjoni f'dan il-qasam, sabiex l-aktar il-haddiema zaghzagħ Filippini jkollhom l-opportunita' li jfittxu mpjeg f'pajjizi ohra, fejn id-domanda għal dan ix-xogħol f'pajjizi żviluppati qed tizdied. Il-pajjiz tal-Filippini huwa l-ikbar esportatur ta' haddiema, fejn 11% tal-popolazzjoni ta' 94 miljun persuna jahdmu barra mil-pajjiz.

mmigranti li qegħdin jispiċċaw jahdmu minghajr kundizzjonijiet xierqa tax-xogħol.

Dan hu fattur iehor li qiegħed jikkontribwixxi għall-aktar xogħol prekarju. Il-Konvenzjoni favur il-haddiema domestiċi theggeg lil Gvernijiet biex jieħdu l-mizuri meħtiega biex jizguraw protezzjoni legali. Dan japplika ukoll fil-każ ta' haddiema mmigranti, fejn il-Konvenzjoni tghid li dawn għandhom jingħataw protezzjoni legali kontra kull forma ta' abbuż.

L-istati Membri li jirratifikaw din il-konvenzjoni huma marbuta li li joholqu kundizzjonijiet

Vot Favur 'Ewropa Soċjali'

Apert – Birkirkara.

Fi ftit xhur oħra se jkollna elezzjoni tal-Parlament Ewropew. Ghalkemm Malta ntitolata għal sitt membri biss f'kamra ta' 750 rappreżentanti, s-sehem tagħna jaf jikber fl-importanza politika skond il-bilanċ politiku li jirrizulta f' dik l-assemblya, minn din l-elezzjoni.

Dak il-parlament nafu dejjem ta magħgoranza politika lil lemin, li matul iż-żmien mexxiet lil-UE lejn is-sistema neo-liberali ta' "l-ekonomija qabel il-bniedem", kif qegħdin nesperjenzawha llum. Fil-prijoritajiet politiċi ta' dawn in-nies il-haddiem jitpoġġa lura tant, li ma jingħatax post għajr ta' numru, li jiġi mmanipulat skond il-htieġa tal-prijorità ewlenija ekonomika.

B' dik il-politika, l-kwalità tal-ghajxien taċ-ċittadini tal-UE sejra lura f' kull fażi ta' hajjithom, kaġun tad-distribuzzjoni ngusta tal-ġid. Dan jirrizulta mil-libertinaġġ li l-Unjoni tagħti lil operaturi tal-finanzi/negozji, billi bla daqq ta' trombi warreb regoli bankarji/kummerċjali/industrijali, u tat lok għal abbużi li għabu diżastru finanzjarju li ppruvat issolvieh b' mizuri horox ta' awsterità, li farrku lil masses ta' dhul baxx u medju, u xkattaw krizi ekonomika kbira.

Flok tirpilja l-ekonomija, l-awsterità qed tirrestringi iżjed l-attività ekonomika bit-tnaqqis tan-nefqa pubblika u b' iżjed taxxi ngusti li jkomplu jixxuttaw il-flus

miċ-ċirkulazzjoni, waqt li tkompli żżid it-tbatija tal-kotra bit-tniff tas-servizzi soċjali. Dan jerga jnaqqas il-prospetti tax-xogħol b' danna kemm għaž-żgħažgħ qiegħda u għal anzjani mcaħħdin mill-mistrieħ misthoqq.

rati u jitnaqqsu l-kundizzjonijiet u s-sigurtà tal-pensjoni.

L-ekonomija tibqa' mixja fuq 'puncture' b' dik l-awsterità f' kull qasam, li tolqot bl-iżjed mod negattiv lill-haddiema, li huma l-iżjed settur li jstimola l-attività

F'għieh l-ekonomija, sid kien sar jista' jimpjega b' kundizzjonijiet prekarji, jissensja l-haddiema bla bżonn ta' raġuni valida, u jsib ligijiet li jirrestringu l-attività tal-unjins. F'għieh l-ekonomija, gvern lemini jittollera dawn l-oxxenitajiet, ibiegh assi statali biex b' somma ta' darba jaħbi biċċa mid-defiċit, u jaqta' min-nefqa soċjali biex ipatti għat-telf annwali tad-dhul minħabba l-privatizzazzjoni ta' daww l-ażjendi statali li kienu jirrendu.

Din il-politika lill-haddiem għabitu semplici 'paw' li jintlagħab kif ikun jaqbel

għad-difiża tar-re li jmxexxi l-ekonomija, fuq ic-chessboard nazzjonali.

L-elezzjoni tal-MEP's se tkun opportunità tajba biex tinbidel it-tmexxija Ewropea, li mil-progress li rbahna bis-solidarjetà, għabitu f' tigrja egoistika għal ezistenza ndividwali. Il-kotra fl-UE tista' toħroġ minn din il-gažiba, billi tappoġġa bl-akbar solidarjetà lill-kandidati tal-gruppi xellugin kollha tal-parlament Ewropew.

Bhalma juri l-eżempju tal-gvern tal-PL fil-każ tal-prekarjat, rebha tax-xellug fil-Parlament Ewropew tista' tinfluwenza ċaqliq u bdil ta' fehmiet fil-kunsill u fil-kummissjoni tal-UE, biex tinbidel ir-rota politika b' 180 'degrees', mil-"ekonomija tas-suq isuq" għal dik ta' "Ewropa Soċjali".

Dik il-politika neo-liberali qegħda tiddiżappunta liż-żgħažgħ li ma jsibux spazju la fejn jidhlu fid-dinja tax-xogħol, u lanqas fejn javvanzaw f' karrera kompatibbli ma' l-abbiltà/kwalifiki tagħhom. L-adulti sa l-età tal-pensjoni, huma frustrati b' dik il-politika li qed tifnihom b' incertezzu u ansjetà f' kull rwol li għandhom fil-hajja bħala ġenituri, haddiema, konsumaturi, u membri tal-komunità.

L-istess politika diġà kkundannat lill-haddiema għal żewġ estenzjonijiet tal-età pensjonabbli, biex qed ikollhom jibqgħu jaħdmu għal aktar snin biex jieħdu l-pensjoni. Sadanittant il-problema finanzjarja għadha magħna, u ma waqafx it-theddid li se jkompli jitwal il-perjodu tal-hajja tax-xogħol, u li joghlew ir-

ekonomika. Din hija r-raġuni ewlenija li żdied il-qgħad u naqas il-konsum u faqqsu problemi soċjali ta' kull xorta, u stagna l-ekonomija madwar l-UE.

F' din l-atmosfera tempestuża l-haddiema qed jiġu mbuttati fuq quddiem, biex bis-sagrifiċċji tagħhom isalvaw is-sorsi spulpjati tal-ekonomija.

Din it-tattika saret tollerata u anke nkoragġita minn ċerti stati, biex qed tistituzzjonalizza l-isfruttament tal-haddiema, u tfaqqas stil ta' skjavitù modern bix-xogħol ta' kundizzjonijiet prekarji. It-trażzin ta' dik il-moda tal-UE mill-gvern ġdid laburista b' regoli u passi kontra l-prekarjat f' Malta hija eċċezzjoni ta' min ifaħhara u jiftaħar biha.

Osservazzjonijiet.....

**Edward Deċelis
Mosta**

Malta/Sirja

Il-politika li qed jaddatta l-gvern tal-ġurnata fil-konfront tas-Sirja, żgur li ma tirriflettix dak li jemmen fih ix-xellug.

Donnu li d-duttrina li qed iwasslulna, u l-mistura li qed jisqulna minn tal-Unjoni Ewropea, llupjawna, u qed naraw b' vizjoni mcajpra. Bilfors hekk la għamilna bħalhom u tajna għarfien shih lir-ribelli.

Sette Giungio

Għal xi raġuni l-Jum Nazzjonali tas-Sette Giungio, (ta' meta d-demem ta' hutna Maltin u Ghawdxin bħalna, ġie mcarcar mat-toroq tal-Belt tagħna) m'għadux jiġi kkommemorat kif jixraq.

Dik is-soghba u n-niket li tnissel din il-ġrajja, m'għadha tinħass imkien. U dan minħabba illi min hu konċernat aktar qed jagħti mportanza lil daww il-ġrajjet politiċi oħra.

Dawn il-martri tas-Sette Giungio jixriqilhom aktar rispet. Mhux biss, imma

pajjiżna m'għandu jiddejjaq xejn li jmur għand il-Gvern Inġliż u jitolbu kumpens xieraq għal Malta, talli suldati minn tiegħu ċappsu dejhom bid-demem ta' missierijietna f' pajjiżna stess.

Arriva

Jekk l-ex Ministru Austin Gatt falla fit-twaqqif ta' l-Arriva f' Malta, l-Onor Ministru konċernat u responsabbli mit-trasport pubbliku tal-ġurnata, ma tantx jagħmillu għajb. Mhux talli ma solviex il-problemi fi zmien tlett xhur, imma problemi aktar inħolqu u akkomulaw.

In-nies mhux studju jridu

imma soluzzjonijiet. Kemm se jdumu l-istess nies jinħarqu fl-aqwa tax-xemx fuq l-istejġis jistennew l-Arriva li donnha ma tasal qatt?

**Il-Lingwa Maltija
(Ghawdxija)**

Tad-dahq kienet dan l-aħħar, meta waqt ġuri l-imħallef hatar interpretu mill-Malti għall-Malti sabiex jispjega u jfiehem lill-gurati dwar il-kliem b' Malti jew Ghawdxija pur li beda jtkellem bih xhud ewlieni fl-istess ġuri għax ma bdewx jifmuh. U kif l-għaqda li tipprotegi l-lingwa Maltija qatt ma tliessen kelma?

Idealistic Glue for a Broken World

Sammy Camilleri
Ontario, Canada

If ever there was a time for audacity, Karen Armstrong thought, this is it, it was 2008. She had just won the 'TED' (Technology Entertainment and Design) Prize, given to an individual with an idea that could change the world. It comes with a \$100,000 award and the opportunity to make a selfless wish. The Fetzer institute, a private foundation based in Michigan State, will mobilise the people and resources to make it happen.

"I had never heard of the TED Prize", the British author recalled in a recent interview, but when somebody says you've got a wish for a better world and we'll make it come true, why not be audacious?

So she boldly asked for the Institute's help to "create, launch, and propagate a charter of compassion". Drafted by the leaders of the world's major religions, it would unite humanity behind the principle common to all faiths: Treat others as you want to be treated.

The charter was launched on 12th Nov 2009. It has now been

endorsed by 60,000 people, and Armstrong, a former Roman Catholic nun who left the convent to battle the world's ills, is at the centre of a movement that stretches from rural Ethiopia to the executive of New York.

"How many people are given the chance to leave the world better than they found it?"
Karen Armstrong.

"It isn't just a matter of being nice", she stressed. "It requires you all day and every day to put yourself in someone else's shoes". That means refusing to inflict pain, speaking out when politicians or clerics advocate intolerance, shaming bullies, tackling hunger and homelessness, taking exception to the notion that self-interest is good for society,

and reaching across ethnic and historical barriers.

"It's a hard work", Armstrong stressed. "But we have to try because we're in a dreadful state. Our world is dangerously polarised".

The imbalance of wealth and power has led to a growing rage that has erupted in terrorist atrocities. We are engaged in wars we seem unable to end or win. She was confident, when she accepted the TED Prize. That compassion was the world's best hope against extremism, hatred, and violence. But she didn't anticipate how far her message would spread and where it would take root.

"I am going to Pakistan because that's surely has to be one of the fault lines of the world", Armstrong said, pointing to it's mix of terrorism, sectarian conflict and ethnic strife. "But we have a team there, working flat out to get the charter into schools and colleges".

In the Middle East, Badr Jafar, chief executive of crescent petroleum, has taken up the cause. In Holland, educators have written a children version of the charter for classrooms.

Globally, 150 organisations joined the campaign.

After leaving the convent, she shunned religion for 13 years. "Then I started learning about other faiths – Judaism, Islam, and the Eastern Orthodox Churches – and I found a lot of things I could relate to". She later studied Hinduism, Buddhism, and Confucianism".

"All the religious traditions kept pushing me back to compassion", she said. "Despite their surface differences, each had its own version of the golden rule". Armstrong now calls herself a "Monotheist". She has written 20 books, some scholarly, some daring. Her latest, published two years ago called 'Twelve Steps to a compassionate life'.

She is on the road constantly, bouncing between exhilaration and exhaustion. It is good way to live, she said "How many people are given the chance to leave the world better than they found it?"

Ix-Xellug Kontra l-Politika ta' Privatizzazzjoni.

David Pisani

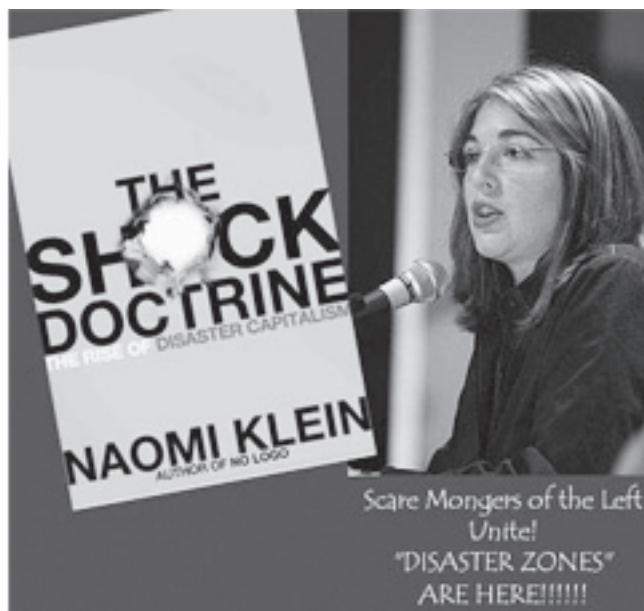
Il-pakketti ta' riformi ekonomiċi li l-Bank Dinji, l-Istituzzjonijiet Ewropej u gvernijiet neoliberali mbuttaw fl-aħħar deċennu, kienu strumentali biex jiġu privatizzati servizzi u assi pubbliċi. Il-kundizzjonijiet tal-haddiema kif kienu magħrufa fuq xogħol diċenti u sigur iddgħajfu, u magħhom ddgħajfu wkoll il-liġijiet ambjentali.

Infatti l-filosofija neoliberali ta' Milton Friedman tenfasizza li settur privat jkun hu li jmexxi l-oqsma kollha ekonomiċi, bl-għan li jizdied aktar il-profit kapitali. L-għan, fl-aħħar u mhux l-inqas kien li tiġi zmantellata l-politika xellugija favur sehem aktar tal-Istat fl-ekonomija, li kienet ta' theddida diretta għall-klassi kapitalista li riedet il-massimizzazzjoni tal-profit.

Statistika maħruġa mil-Bank Dinji turi li bejn 1980 u 1992, total ta' 6,832 azzjenda u servizzi pubbliċi spiċċaw privatizzati.

Il-prinċipji baziċi tal-politika neoliberali huma l-privatizzazzjoni, id-deregulazzjoni, ir-rilokazzjoni ta' sussidji minn oqsma soċjali għal daww privati, u li sovrani nazzjonali tingħata f'idejn blokki

ohra kummerċjali. Ir-rwol tal-Istat jibqa' biss minoritarju, biex jamministra fondi pubbliċi, ġbir ta' taxxi, u biex jilleġisla politika

ekonomika li tippromwovi aktar l-ideoloġija tas-suq hieles mingħajr kontrolli.

Malta, din l-ideoloġija neoliberali wkoll sabet l-għeruq tagħha. Infatti fl-1999, inhareġ dokument għal pjan strateġiku nazzjonali ekonomiku bi titlu 'Privatizzazzjoni- Strategija Għal Futur'. Il-privatizzazzjoni f'Malta waslet biex mal-40 kumpanija

tal-Istat jiġu likwidati, 22 'fully privatised' (fosthom il-gass, Sea Malta, MIA, Mid Med Bank, Lotterija Nazjonali, Telecom etc)

u oħrajn taħt 'part-privatisation' fejn parti mil-ishma tal-kumpanija jinbieghu lill-privat (fosthom Bank of Valletta), u issa hemm wkoll il-proposta tal-gvern preżenti li jbiegh parti mil-ishma tal-korporazzjoni Enemalta lill-Kumpanija Statali Ċiniża. Il-politika nazzjonali ta' 'outsourcing' lill-privat hija wkoll parti mill-istrateġija neoliberali.

F'Malta rajna wkoll il-holqien ta' (Privatisation Unit) biex tiffaċilita l-privatizzazzjoni ta' azzjendi u servizzi pubbliċi.

Riċerka nternazzjonali turi li l-privatizzazzjoni waslet għal aktar diżugwaljanza soċjali, tariffi godda jew oghla, telf ta' mpjeggi u aktar holqien ta' xogħol prekarju – insigur (fejn haddiem jithaddem b'kuntratt ta' xogħol temporanju,

part-time, self employed jew permezz ta' aġenziji privati ta' haddiema temporanji.

Il-Partiti tax-Xellug fl-Ewropa u fid-dinja huma kontra l-politika ta' privatizzazzjoni ta' servizzi u oqsma pubbliċi u se jibqa' jaħdem sabiex l-Istat jerga jkollu sehem akbar fl-oqsma ekonomiċi ta' mportanza nazzjonali, soċjali, u ambjentali.

L-istess nemmen li x-xellug f'Malta għandu jishaq għall-izmantellar tal-privatisation unit li hi għodda neoliberali.

Noemi Klein, il-hassieba u kittieba xellugija wkoll tkellmet dan l-aħħar f'diskors f'laqgħa ta' l-ikbar trejtdjunjin tal-haddiema fil-Kanada fejn tenniet l-importanza li l-Istat jerga' jjiehu f'idejh it-tmexxija u l-kontroll tal-ekonomija.

Fl-aħħar ktieb tagħha "The Shock Doctrine" tagħti spjegazzjoni ċara tal-ħsieb tagħha favur il-ġlieda li jridu jagħmlu l-organizzazzjonijiet flimkien: fosthom daww ta' Trejtdjunjins, ambjentali, soċjali etċ kontra neoliberaliżmu u favur aktar is-sehem tal-istat fl-ekonomija.

Attentat ta' Aggressjoni fis-Sirja mil-Istati Uniti

Il-kriżi, fejn l-Istati Uniti kienet qed thedded li tattakka s-Sirja sfumat, għalkemm mhux għal kollox, għaliex l-Istati Uniti terga' tipprova ssib skuza oħra fil-futur sabiex tkun tista' tilhaq l-iskopijiet aħharin tagħha.

Ir-raġunijiet vera wara l-insistenza persistenti tal-Istati Uniti sabiex tattakka lis-Sirja mhumiex fuq atti umanitarji favur il-poplu Sirjan, imma huma bbażati biss fuq strategija ta' *Geo Politika*, sabiex twaqqa' mill-poter il-Gvern tal-President Assad, sabiex tiddghajef l-influwenza Russa ġewwa s-Sirja, u tissaħħah dik Lhudija fir-reġjun tal-Lvant Nofsani. B'hekk ukoll ikun qed jigi iżolat l-Iran, li wkoll jinsab fil-mira ta' l-ambizzjonijiet imperjalisti tal-Istati Uniti.

Il-Qawmien Gharbi maghruf bhala r-Rebbiegha Gharbija, li twieled fit-Tuneżija, kellu l-għerquq tiegħu fil-massa tal-poplu, li qam u rvella, minhabba raġunijiet soċjali. Fil-fatt kienu l-haddiema u l-għaqdiet

tagħhom li qamu jipprotestaw. Għalkemm gruppi Izlamiċi ingħaqdu ma' dan il-qawmien, ma kien hemm l-ebda raġunijiet reliġjużi. In-nies kienu mgħaddba għall-mexxejja tagħhom li waqt dawn kienu qed jgħixu f' lussu kbir, jisparpaljaw ir-rikkezzi tal-pajjiż, il-poplu kien

ma setax jakkwista liċenzja sabiex ikun jista' jbiegħ ha jaqla' l-hobza ta' kuljum. Li ġara wara, llum huwa storja. Waqt li dan kollu kien qed jgħri fit-Tuneżija, ġara l-istess fl-Eġittu. Il-poplu Eġizzjan hareġ jipprotesta ġewwa Misrah Tahrir u baqa' hemm jipprotesta sakemm

l-Armata Eġizzjana nehhiat mil-poter lill-President Mubarak u l-gvern korrot li hu kien imexxi. L-Istati Uniti irnexxilha

jgħix fl-ghaks u l-mizerja. Korruzjoni rampanti kienet tahkem mal-pajjiż kollu. Sabiex tiehu sempliċiment liċenzja, kont trid ixxahham bi flejjes kbar.

Kollox zbroffa meta bejjiegħ ta' triq haraq lilu nnifsu fit-triq għaliex

timmanipulha u tuża din ir-rebbiegha Gharbija għal l-iskopijiet devji tagħha, billi għenet sabiex fundamentalisti Izlamiċi jiksibu l-poter b' mezzi elettorali kemm fit-Tuneżija u kif wkoll fl-Eġittu biex gabet fix-xejn il-vera aspirazzjonijiet ta' dawn il-popli rispettivi li jehilsu mil-jasar li kienu. Tant kien hekk, li f'dawn iż-żewġ pajjiżi l-poplu reġa qam għat-tieni darba. Fl-Eġittu l-Gvern ta' Morsi li kien rebah l-elezzjoni, reġa' ġie mwarrab mil-armata għaliex il-gvern tiegħu tant kien tilef il-popolarità li spiċċa ta' theddida għall-interessi Imperjalistiċi u Żijonisti. Ta' min isemmi hawn, li l-armata Eġizzjana hi ffinanzjata mil-Istati Uniti u tahdem fl-interess tal-imperjalizmu.

F'pajjiżi oħra bħall-Libja u s-Sirja fejn ma kienx hemm verament qawmien popolari, l-inkwiet beda min terroristi fundamentalisti izlamiċi li ddahlu bil-mohbi fil-Libja permess tas-CIA, bil-ghajnuna tal-Gharabja Sawdita. Qajmu ferment fuq bażi reliġjużi kontra ir-reġim ta' Gaddafi li kien wiehed sekulari. L-Istati Uniti, Franza u l-Ingilterra isservaw bir-riżoluzzjoni tal-Ġnus Maqghuda ta' "no fly zone" u llegalment invadew il-Libja meta marru oltre milli kien rikjest minnhom mill-Ġnus Maqghuda. Illum il-Libja huwa pajjiż maqsum fejn qed jirrenja il-kaos.

Il-Ħrejjef li l-Punent ipprova jbellgħa li ser ikun hemm pajjiż fejn id-demokrazija tirrenja wara li jitneħħa Gaddafi baqgħet ma twetqitx.

Niġu għas-Sirja, skond dokumenti mahruġa min 'Wikileaks' juru li minn Diċembru ta' 2011 l-Istati Uniti kienet qed tippjana ntervent militari ġewwa s-Sirja. Id-Dokumenti jikxfu l-fatt, li l-Pentagon kien qed jistenna li xi massakru li seta' jgħri, jgħbed attenzjoni kbira mil-medja tal-Punent u b'hekk ikollu skuza għall-intervent militari mill-ajru. Dan il-massakru wasal f'Mejju li għadda ġewwa l-belt ta' Hula, u l-mass midja tal-Punent konvenjentament wahhlet f'Bashir al Assad. Imma l-fatti jindikaw mod iehor.

Fis-Sirja, l-gwerra ċivili li bdiet mas-sentejn ilu għanda hafna paraleli ma' dak li kien ġara fil-Libja, sempliċiment li mhuwiex vera li r-ribelli Sirjani, jekk wiehed jista' jsejthom hekk - għalfatt li dawn fit-totalità tagħhom, il-maġġoranza huma barranin ġejjin miċ-Cecenja, l-Gharabja Sawdita, il-Bahrejn, u pajjiżi Izlamiċi oħra. Dawn mhux qedghin jiġġieldu għad-demokrazija fis-Sirja, imma sabiex jistabilixxu reġim Izlamiku msejjes fuq il-ligi ta' 'Sharia' u jitehha għal kollox il-Gvern sekulari tal-President Assad, li anki jekk hu dittatur joffri aktar libertá min Gvern fundamentalist Izlamiku.

Il-Prinċep Bandar, huwa Prinċep mil-Gharabja Sawdita li serva lil pajjiżu bhala Ambaxxatur għall-Istati Uniti għal żmien twil fejn bena rabta ta' tletin sena ma' dak il-pajjiż u kellhu hbiberija kwazi ntima ma' hames presidenti u mal-persuni viċini li kienu l-konsulenti tal-President. Bandar huwa persuna ta' fiduċja għall-Istati Uniti u anki għandu konnesjonijiet ma' l-Istat Żijonista tal-Iżrael. Rapport jgħidu li Bandar kien il-bniedem li ssuplixxa l-gass "Sarin" lir-ribelli fis-Sirja.

Il-Ġnus Maqghuda harget rapport li jgħid li l-gass Sarin verament intuża, imma dan ir-rapport skond ir-Russja huwa nkonklussiv. Filwaqt li l-Istati Uniti qabzet fuqu sabiex tiġġustifika attakk mil-ajru. B'intervent f'waqtu, l-Gvern Russu ppropona ftehim li wassal l-Istati Uniti milli jattakkaw. F'dan il-ftehim, il-gvern Sirjan wiegħed li jeqred l-armi kemikali, u sa dan il-waqt it-tim tal-Ġnus Maqghuda se jerġgħu lura lejn is-Sirja halli johorġu rapport iehor fuq l-użu tal-gas Sarin. Nisperaw li din id-darba r-rapport ikun wiehed konklussiv mingħajr ebda bias.

Il-Partit Komunista Malti ingħaqad ma' inizzjattiva tal-Partit Komunista tas-Sirja u flimkien ma' Partiti Komunisti oħra minn madwar id-dinja iffirma riżoluzzjoni kontra kull forma ta' aggressjoni militari fis-Sirja.

Victor Degiovanni

VOTE ALLEANZA LIBERALI EUROPEAN PARLIAMENT ELECTION 24th MAY 2014

CANDIDATE - JEAN PIERRE SAMMUT
- VOTE FOR CHANGE AND FOR THE THIRD
LARGEST POLITICAL GROUP IN THE
EUROPEAN PARLIAMENT.

Alleanza Liberali, 67, Strait Street, Valletta VLT 1436
Tel: 99459714, 99449157, 99267086

www.malta-liberals.org – mail@john-zammit.eu –
sammutjp@onvol.net

find us on facebook and youtube and on http://worldtv.com/alleanza_liberali_malta

Abbonament Gazzetta Zminijietna

Isem:

Kunjom:

Indirizz:

Emejl:

Sena: (€5)

Sentejn: (€10)

Ibghat din il-formola lil Zminijietna P.O Box 35 Sliema. SLM1000

MANIFEST ELETTORALI 2013

MANIFEST ELETTORALI 2013